

వరి నార్డు పైలం!

- యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించాలి
- రైతులకు కూనారం వ్యవసాయ పరిశోధనా కేంద్రం శాస్త్రవేత్త సిద్ధి శ్రీధర్ సూచిస్తున్నారు. ఈ మేరకు ఆయన పలు విషయాలను రైతులకు వివరించారు.

రైతులు ఎక్కువగా దొడ్డు గంజ రకాల సాగువైపు మొగ్గు చూపుతున్న నేపథ్యంలో వాతావరణ పరిస్థితులు, నీటి లభ్యతను దృష్టిలో ఉంచుకొని స్వల్పకాలిక రకాలైన (120-130 రోజుల పంట కాలం) కూనారం సన్నాలు (కేఎన్ఎం-118, ఎంటీయా 1010 (కాటన్ డోర సన్నాలు), జగిత్యాల గ్రెస్-1 (జెజీఎల్-24423) ఆర్ఎన్ఆర్ 29325 వంటి రకాలను సాగు చేసుకోవచ్చు. ఈ రకాలను నవంబర్ 15 నుంచి డిసెంబర్ 20 వరకు నారు పోసుకోవచ్చు. చలి ఉష్ణోగ్రతను బట్టి వంట కాలం 10 నుంచి 15 రోజుల వరకు పెరిగి అవకాశముంది. అందువల్ల చలి ప్రభావం నారుపెట్టే పడకండా ప్రత్యేక నారు మడి యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించాలి.

నారుమడుల్లో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

- చలికి తట్టుకునే వరి వంగడాలు ఎంపిక చేసుకోవాలి.
- నారుమడిలో మండి కట్టిన విత్తనాలను వేయడం తప్పనిసరిగా అలవాటు చేసుకోవాలి.
- నారుపోసుకునే ముందు నారు మడికి సరిపడా సుమారు 2 క్లింట్ల బాగా మారిన పశువుల ఎరువు లేదా కోళ్ల ఎరువు, కిలో జింక్ సల్ఫేట్ తప్పనిసరిగా వేసుకోవాలి.
- ఎకరానికి సన్నగింజ రకాలైతే 15 కిలోలు, దొడ్డుగంజ రకాలైతే 25 కిలోల విత్తనం సరిపోతుంది.
- కిలో విత్తనానికి 3 గ్రాముల కార్బండిజిమ్ కలిపి విత్తన శుద్ధి చేసుకోవాలి.
- దుంప నారుమట్లయితే లీటరు నీటికి ఒక గ్రాము కార్బండిజిమ్ కలిపి ఆ గ్రావణంలో విత్తనాలను 24 గంటలు నానబెట్టి మండి కట్టుకోవాలి. ➤ వానకాలంలో ఎండవీడని విత్తనాలను యాసంగిలో సాగు చేసే వక్రంలో నిద్రావస్థను గమనించి విత్తనకోవాలి. ➤ భాస్వరాన్ని రైల్వేపు మోతాదులో వేసుకోవాలి.
- రాత్రిపూట నారుమడిలో నీళ్లు లేకుండా చలి ప్రభావం మొక్కలపై తగ్గుతుంది. కాబట్టి ప్రతిరోజూ ఉదయం, పగటిపూట వెచ్చని నీటిని పెట్టి నాయంత్రం తీసేవేయాలి.
- చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు నారుమడి చుట్టూ అడుగుఎత్తులో పలచని పాలిథిన్ షీట్ లేదా ఖాళీ ఎరువుల సంఘటితో కుట్టిన పట్టాలను సాయంత్రం వేళ కప్పి ఉదయం పూట తీసేవేయాలి.
- రాత్రి ఉష్ణోగ్రతలు 10 డిగ్రీల కంటే తగ్గినప్పుడు చలి తీవ్రత పెరిగి నారు ఎర్రబడడం, సరిగ్గా ఎదగక పోవడం వల్ల వంట కాలం పెరిగిపోవడం, పోషకలోపాలు ముఖ్యంగా జింక్ లోప లక్షణాలు కనిపించే అవకాశం ఉంది. ➤ జింక్ లోపం వల్ల అకులపై తుప్పు మచ్చలు ఏర్పడతాయి. దీని లోప నివారణకు లీటరు నీటికి 2గ్రాముల జింక్ సల్ఫేట్ కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి. ➤ చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే స్వర్ణపాల్/పార్బులా 4 వంటి సూక్ష్మ పోషకాల మిశ్రమాన్ని 5 రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేసుకోవాలి.
- కాండం తొలిచే పురుగు బారి నుంచి నారును కాపాడుకోవడానికి, నారు పీడనానికి వారం రోజుల ముందు, 5 సెంట్ల నారుమడికి 800 గ్రాముల కార్బోఫ్యూరాన్ 3 తీ గుళికలు వేసుకోవాలి.
- చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే అగ్ని తెగులు ఆశించే అవకాశం ఉన్నందున ముందు జాగ్రత్తగా లీటరు నీటికి 0.6 గ్రాముల ట్రైప్లెక్సోజోల్ ను కలిపి పిచికారీ చేయాలి. ఈ పద్ధతులను రైతులు పాటించి ఆరోగ్యవంతులైన నారులనుపోసి, అధిక దిగుబడులు సాధించుకోవచ్చు.

➤ **స్వామివారి దర్శనానికి ఆలయంలో కూర్చో ఉన్న భక్తులు**

రాజన్న సిరిసిల్ల, డిసెంబర్ 10 (నమస్తే తెలంగాణ): బ్రాయిలర్ కోళ్ల పెంపకం కత్తి మీద సాములా మారింది. ఒక చక్క పెరుగుతున్న ఫీడ్ ధరలు, తగ్గుతున్న కోళ్ల ధరలు కలగలిపి ఫాల్మీ రైతును కుదేలు చేస్తున్నాయి. లేయర్ కోళ్ల పెంపకం దారుల పరిస్థితి పరమా లేదనిపిస్తున్నా బ్రాయిలర్ రైతులకే కష్టాలు వచ్చి పడ్డాయి. ఫలితంగా ఇన్నాక్స్ కోండిక్సిన్ చికెన్ ధర దిగివస్తోంది. నిన్నా మొన్నటిదాకా కిలో చికెన్ (స్కిన్ లెస్) ధర ₹220 పలుకగా, ఇప్పుడు ఒక్కసారిగా ₹150కి పడిపోయింది. అదే విత్ స్కిన్ అయితే ₹120కి దొరుకుతున్నది.

ఫాల్మీ రైతులకు నిరాశ..

కోళ్ల పెంపకం అనేది ఫాల్మీ రైతులకు తీవ్ర నిరాశను మిగిలిస్తోంది. గతంలో మంచి లాభసాటి పరిశ్రమగా కొనసాగిన ఫాల్మీ రంగంలోకి అనేక మంది ఉత్సాహంగా ప్రవేశించారు. మంచి లాభాలను కూడా ఆర్జించారు. ఈ రంగంలో కొన్ని కార్పొరేట్ సంస్థలు ప్రవేశించడంతో మామూలు రైతులు సదరు సంస్థలతో పోటీ పడలేని పరిస్థితి నెలకొన్నది. క్రమంగా ఆర్థికంగా నష్టపోతున్న వరి రైతుల వస్తోంది. గత కొన్నాళ్లగా ఫాల్మీ రంగం ముఖ్యంగా బ్రాయిలర్ రైతులు నష్టాలను చవిచూస్తున్న పరిస్థితి నెలకొన్నది. ఒక చక్క ఫీడ్ ధరలు పెరగడం, కోడి పిల్లల ధరలు ఆకాసానికి అంటుండ, పెట్టిన పెట్టుబడి వచ్చే పరిస్థితులు కనిపించడం లేదు. లేయర్ కోళ్ల పెంపకం రైతులు కాస్త అలేటంగా అటు లాభాలు కాకుండా ఇటు నష్టాలు కాకుండా అన్నట్లుగా కొనసాగుతుంటే బ్రాయిలర్ కోళ్ల పెంపకంలో ఉన్న రైతులు మాత్రం క్రమంగా తీవ్రమైన నష్టాలలో కూరుకుపోతున్నారు.

దిన దినం పెరుగుతున్న ఫీడ్ ధరలు..

కోళ్లకు ఇచ్చే దానా కింద వివిధ రకాల ఫీడ్స్ ను

కోలుకోవడం కష్టమే..

ప్రస్తుతం ఫాల్మీ రైతులు గడ్డుకాలం ఎదుర్కొంటున్నారు. ఈ నష్టాల నుంచి కోలుకోవడం కష్టమే. కొన్ని కార్పొరేట్ కంపెనీలు ఫాల్మీ రంగంలోకి రావడంతోనే రైతులకు ఈ పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. ముఖ్యంగా కార్పొరేట్ కంపెనీల పోటీతత్వమే చిన్నదిన్న ఫాల్మీ రైతులకు ఎక్కువగా నష్టం వాటిల్లుతుంది. కొన్ని యాజమాన్య పద్ధతులు అనుసరిస్తే నష్టాలను పూడ్చుకోవచ్చు. అదనపు ఖర్చులను తగ్గించుకోవాలి. ప్రభుత్వం కూడా చిన్నదిన్న ఫాల్మీ రైతులను ఆదుకోవాలి. కిలో చికెన్ ధర రూ.200 ఉంటే రైతుకు పెట్టుబడి మీద వడ్డీ.

- వెంకటరెడ్డి, ఫాల్మీ రైతు (హుజూరాబాద్)

చికెన్ రేట్లు ధమాల

- అమాంతం పడిపోయిన కోడి కూర ధర
- ₹220 నుంచి ₹150కి తగ్గిన కిలో స్కిన్ లెస్ చికెన్
- ₹190 నుంచి ₹120కి చిక్ స్కిన్
- ₹100 లోపి కిలో కోడి ధర
- కార్మిక మాసం, కోళ్ల ఉత్పత్తి పరగడమే కారణం!
- పెట్టుబడి కూడా చేతికి రాక అవ్వవచ్చు

అందిస్తుంటారు. మార్కెట్లో దానా ఖర్చులు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఏడాది కిందటి వరకు రూ.1,500, 1,600 మాత్రమే ఉన్న మక్కల ధర ఇప్పుడు రూ.2,340 నుంచి రూ.2,400 వరకు పలుకుతోంది. మంచి ఆహారంగా అందించేందుకు సోయా బీన్ వంటి ఫీడ్ ధరలు చూస్తే ఆకాసాన్ని అంటుకున్నాయి. రూ.5,200 క్వింటాలు అవుతోంది. ఈ లెక్కన ఒక్క కోడి కిలో బరువు వచ్చేందుకు కనీసం రూ.90 నుంచి 100 విలువైన దాన ఇవ్వాలి ఉంటుంది. ఇది కాకుండా కోడి పిల్లల ధరలు కూడా విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. కోళ్ల పెంపకానికి అయ్యే కరెంట్ చార్జీలు, కూలీలకు ఖర్చులు తడిసి మోపడపుతున్నాయి. అంతకు మించి మెడిసిన్ ఖర్చులు కూడా భరించాల్సి వస్తోంది.

అమాంతం పడిపోయిన కోళ్ల ధరలు..

ఇటీవలి కాలంలో బ్రాయిలర్ కోళ్ల ధరలు బాగా తగ్గిపోతున్నాయి. వీటి ధరలు కార్పొరేట్ సంస్థలు, ట్రేడర్లు నిర్ణయిస్తుండడంతో సాధారణ రైతుల పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా మారింది. గతంలో కోడి కిలో ధర రూ.120 నుంచి రూ.130 దాకా ఉండేది. ఇప్పుడు రూ.50 నుంచి 60కి పడిపోయింది. ఒక్కో కోడి కిలోగ్ వచ్చే వరకు పెంచాలంటే కనీసం రూ.90 నుంచి రూ.100 పెట్టుబడి పెడుతున్న రైతులు, ఇప్పుడు ఎంత నష్టాన్ని ఎదుర్కొంటున్నారో అర్థం చేసుకోవచ్చు. కనీసం రూ.90కి కిలో కోడి అమ్మినా లాభ వచ్చేలా లేకుండా పెట్టుబడి చేతికి వచ్చేది. కానీ ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. ఒక్కో కోడిపై రూ.40 నుంచి రూ.50 నష్టానికి అమ్ముకోవాల్సి వస్తోందని ఫాల్మీ రైతులు వాపోతున్నారు. ఈ లెక్కన కరెంట్ నగర్ ఉమ్మడి జిల్లాలో 30 లక్షల కోళ్ల రిఫైన్ మెంట్ చేస్తున్నారని. అంటే ఒక్కో కోడిపై రైతులకు ఎంత నష్టం వస్తున్నారో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

గిరాకీ బాగా తగ్గింది..

కార్మిక మాసం కావడంతో గిరాకీలు బాగా తగ్గాయి. దీనికోసం కోళ్లు, చికెన్ ధరలు సైతం బాగా తగ్గాయి. గతంలో ఉన్న ధరకు ఇప్పుటి ధరకు దాదాపు సగం తగ్గింది. పేటర్ రేట్ తగ్గుతూ వస్తున్నది. బాయిలర్ ధరలు తగ్గాయి. కాకపోతే ఉన్న కాడికి బాయిలర్ కోళ్లు, చికెన్ మాత్రమే ఎక్కువగా సేల్ అవుతున్నాయి. కానీ ఇప్పుడు మార్కెట్లో ధరలు పడిపోయింది.

- ఎం.డి.ఎస్.కె.ఎస్. చికెన్, వ్యాపారి పెద్దపల్లి

పరోక్ష నష్టాలు అధికమే..

కోళ్ల ధరలు పడిపోవడంతో ప్రభుత్వంగా రైతులపైనే కాకుండా పరోక్షంగా కూడా పలువురిపై ప్రభావం చూపుతోంది. ముఖ్యంగా కోళ్లను రవాణా చేసే వారిపై చికెన్ సెంటర్ల నడుపుకునే వారిపైనా దీని ప్రభావం కనిపిస్తోంది. ప్రస్తుతం కార్మిక మాసం కావడంతో ఈ పరిస్థితి ఏర్పడిందనే భావన కనిపిస్తున్నా, గత కొంత కాలంగా నష్టాలు చవిచూస్తున్న బ్రాయిలర్ రైతులు ఈ కారణాన్ని పూర్తిగా అంగీకరించడం లేదు. పెరుగుతున్న ఫీడ్ ధరలు, తగ్గుతున్న కోళ్ల ధరలు గత కొంత కాలంగా హెచ్చుతగ్గులకు గురవుతున్న పరిస్థితులు సాధించాడు. ప్రకృతి వ్యవసాయం చేస్తూ 2011 లో ఉమ్మడి కరెంట్ నగర్ జిల్లా స్థాయి ఉత్పత్తి వరి రైతుగా, సేంద్రియ రైతుగా ఎంపికయ్యాడు. అదే ఏడాది వ్యవసాయ శాఖలో వ్యవసాయ విస్తరణ అధికారి(ఏఈఓ)గా ఉద్యోగం వచ్చింది. అటు ఉద్యోగం చేస్తూ ఇంటి దగ్గర స్వతహాగా సేంద్రియ, ప్రకృతి వ్యవసాయం చేయడం మొదలుపెట్టాడు. ఈ క్రమంలో అంతరించిపోతున్న దేశీయ, పురాతన వరి వంగడాలును మునగడలో ఉంచాలని సంకల్పించాడు.

కోళ్లు, చికెన్ ధర బాగా తగ్గింది..

కోళ్ల ధరలు బాగా తగ్గాయి. పేటర్ రేట్ ప్రకారం కిలో కోడి రూ.70 ఉంది. చికెన్ రేటు కూడా తగ్గింది. కోళ్ల సైజు పెద్దగానే ఉన్నారని, రేటు మాత్రం తక్కువగానే ఉంది. మొన్నటి వరకు ధరలు బాగానే ఉండేవి. కానీ పేటర్ ధర తగ్గుతూ వస్తున్నది. సెలింగ్ కూడా తక్కువగానే అవుతున్నది. అందుకే తక్కువగానే వేసుకొని అమ్ముతున్నారు. పగలంతా ఖాళీగానే ఉంటున్నం. పెద్దగా గిరాకీ ఉండడం లేదు.

ఆలయంలో ఉపసాహారం పంపిణీ చేసే సమయంలో మెరిగిస్తున్న మహిళలు

విత్తనోద్ధారకుడు

పెద్దపల్లి, డిసెంబర్ 10(నమస్తే తెలంగాణ): మాములుగా ఒకరకం వరి పంట పెంచువారింటనే ఈ రోజుల్లో రైతులు ఎంతో శ్రమించాల్సి వస్తుంది. అటువంటిది పెద్దపల్లి జిల్లాలో ఓ రైతు ఏకంగా 300 రకాల వరిని పెంచుతున్నాడు. వాటిలో కొన్ని కనుమరుగువుతున్న వరి రకాలు ఉండగా, మరికొన్ని సాంప్రదాయ రకాలు కూడా ఉన్నాయి. తనకున్న మూడెకరాల పొలంలోనే ఈ 300 రకాల వరిని పెంచడం విశేషం. మన పంట మన ఆరోగ్యం, జీవ వైవిధ్యంలో దేశీ వరికి సంబంధించి మొదట 5 రకాల వరి మాత్రమే సాగు చేసిన మండలికి చెందిన యాదగిరి శ్రీనివాస్, ఇప్పుడు 300 వందల రకాల వరి వంగడాలు సాగు చేస్తూ, భావి తరాలకు అందించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. పూర్తి సేంద్రియ విధానంలో సాంతంగానే జీవామ్మతం తయారు చేసుకుంటూ వ్యవసాయం చేస్తున్నాడు.

ఉద్యోగం చేస్తున్నా..

యాదగిరి శ్రీనివాస్ ని పెద్దపల్లి జిల్లా మండలి పట్టణం. 2002-04 లో పాఠాసన వ్యవసాయ పాలిటెక్నిక్ కాంటోన్మెంట్ డిప్లొమా పూర్తి చేశాడు. ఆనంతరం వ్యవసాయాన్నే పూర్తిగా ఎంచుకొని శాస్త్రీయ విధానాలతో ఎంపి దిగుబడులు సాధించాడు. ప్రకృతి వ్యవసాయం చేస్తూ 2011 లో ఉమ్మడి కరెంట్ నగర్ జిల్లా స్థాయి ఉత్పత్తి వరి రైతుగా, సేంద్రియ రైతుగా ఎంపికయ్యాడు. అదే ఏడాది వ్యవసాయ శాఖలో వ్యవసాయ విస్తరణ అధికారి(ఏఈఓ)గా ఉద్యోగం వచ్చింది. అటు ఉద్యోగం చేస్తూ ఇంటి దగ్గర స్వతహాగా సేంద్రియ, ప్రకృతి వ్యవసాయం చేయడం మొదలుపెట్టాడు. ఈ క్రమంలో అంతరించిపోతున్న దేశీయ, పురాతన వరి వంగడాలును మునగడలో ఉంచాలని సంకల్పించాడు.

వ్యవసాయ క్షేత్రమే కార్యశాల..

దేశవారీ విత్తన సంపద పరిరక్షణకు నడుమిగిలిన శ్రీనివాస్ 2016లో తన పొలాన్నే కార్యశాలగా మార్చుకున్నాడు. తొలుత నాలుగు పిల్లలపై వేసి దానిపై కంట్రోలర్ ను ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. ఆ తర్వాత అదే కంట్రోలర్ లో రెండు గదులను ఏర్పాటు చేసుకొని తన భార్య, పిల్లలతో కలిసి జీవిస్తున్నాడు. కంట్రోలర్ కింద మొన్నటి వరకు ధరలు బాగానే ఉండేవి. కానీ పేటర్ ధర తగ్గుతూ వస్తున్నది. సెలింగ్ కూడా తక్కువగానే అవుతున్నది. అందుకే తక్కువగానే వేసుకొని అమ్ముతున్నారు. పగలంతా ఖాళీగానే ఉంటున్నం. పెద్దగా గిరాకీ ఉండడం లేదు.

శ్రీనివాస్ కాపాడుతున్న దేశవారీ వరి రకాలు ఇవే..

గరుమట్టియూ వెదురు సన్నాలు, నారాయణ కామినీ రకం. ఇది ఇది దొడ్డురకం వరి పంట. ఇందులో అధిక పోషకాలు, పీచు పదార్థాలు కలిగి ఉంటాయి. రక్తపోలి. ఇది ఎరువు రంగంగా ఉండి మధ్యస్థ సైజులో బియ్యం ఉంటాయి. ఆయుర్వేదంలో వాతం, పిత్తం, కఫం నివారణకు వాడతారని, మూడు వేల సంవత్సరాల కన్నా ఎక్కువ కాలం నాటిది అని చెప్పుకోవచ్చు. కాళి బియ్యం నలుపు రంగంలో పొడుగుగా ఉంటాయి. అధిక దిగుబడి ఇస్తాయి. పంపరత్తు, ఈ బియ్యం ఎరువు రంగంలో సన్నంగా ఉంటాయి. ఇందులో అమైసో ఆమ్లాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. చికిలాకోయిలా. ఇవి ఎరువుగా సన్నంగా ఉంటాయి. ఇవి తిండి కిట్టిలో రాళ్లు, కిట్టి సమస్యలతో బాధపడుతున్నవారికి చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. మైసూర్ మల్లిగా, నల్ల ముచ్చలు, ఘని, బహారుపే, కుజిపాటిలియా, మాపేర్లె సాంబా,

రామగిరి మండలం గుంటూరుపల్లి వద్ద గల శ్రీనివాస్ వ్యవసాయ క్షేత్రం

దాదాపు రెండు లోడు పంటపొంపింది.

తెలంగాణ సహకార కార్యాలయాలకు ఎగుమతి

శ్రీనివాస్ పరిరక్షిస్తున్న దేశీ వంగడాలు దేశవ్యాప్తంగా భారీ డిమాండ్ ఉంది. ఒక్కో రకానికి ఒక్కో ప్రత్యేకత ఉండడం, ఆరోగ్యానికి ఎంతో మేలు చేసేవి కావడంతో చాలా మంది రైతు శ్రీనివాస్ ను ఆశ్రయిస్తూ విత్తనాలు తీసుకెళ్తున్నారు. అంతే కాదు మన రాష్ట్రం సహకార విత్తనాల, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక రాష్ట్రాలలో రైతులకు విత్తనాలను ఎగుమతి చేస్తున్నాడు. దేశవారీ విత్తనం అందరికీ చేరాలి అనే లక్ష్యంతో పనిచేస్తున్న కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం వారికి కూడా విత్తనాలు అందజేసి వారి ద్వారా ఎక్కువ మంది రైతులకు చేరాలి ప్రయత్నం శ్రీనివాస్ చేస్తున్నాడు. శ్రీనివాస్ యొక్క వ్యవసాయ క్షేత్రంలో జరిగే సాగు వివరాలు, పంట విశేషాలు, కామినీ బోగ్, గండపాలె, చిట్టి ముత్యాలు, పరిమళ సన్న తీదా పూల్, జీరా శంకర, కృష్ణ బోగ్, గండ సాలి, కటిల్ బోగ్, రఘునీ పాగల్, రాంజీరా, టిక్కి మిశ్రి, సమో బోగ్, మోహన్ బోగ్ రకం విత్తనాలను వర్షి చేస్తున్నాడు.

అరుదైన రకాలు.. బాక్సుల్లో నారు

వ్యవసాయం గురించి, వరి పంట గురించి సాంకేతిక సమాచారం తెలిసి ఉండడం వల్ల ప్రస్తుతం మునగడలో ఉన్న అభిరూపమైన దేశవారీ వరి రకాలు ఎక్కడా కలుషితం కాకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నాడు. దేశ వారీ రకాలను బురదలో ఒకే దగ్గర ఎక్కువ సంఖ్యలో నీరు పోసిన పుడు నీటి ద్వారా గింజలు ఒకరకంతో ఒకటి కలిపి ఇబ్బందులు ఎదురవుతాయని భావించి, ప్లాస్టిక్ ట్రేలలో నారు పెంపకం చేస్తున్నాడు. దీని వల్ల ఎన్ని రకాలైనా ఇబ్బంది లేకుండా నారు పోసుకునే అవకాశం లభించింది. రెండు అడుగుల పొడవు, ఒక అడుగు వెడల్పు ఉండే ట్రేలలో తాను తయారు చేసిన ఘన జీవామ్మతం బూడిద సమష్టాలలో కలిపి నింపి వరి విత్తలు వర్షి, తర్వాత కొన్ని పద్ధతుల ద్వారా 18-20రోజు లేక నారు సిద్ధం చేస్తున్నాడు. ట్రేలలో పెంచడం వల్ల కూలీలు నాలుగు సులువుగా వేరుగలుగుతున్నారు.

శ్రీనివాస్ కాపాడుతున్న దేశవారీ వరి రకాలు ఇవే..

గరుమట్టియూ వెదురు సన్నాలు, నారాయణ కామినీ రకం. ఇది ఇది దొడ్డురకం వరి పంట. ఇందులో అధిక పోషకాలు, పీచు పదార్థాలు కలిగి ఉంటాయి. రక్తపోలి. ఇది ఎరువు రంగంగా ఉండి మధ్యస్థ సైజులో బియ్యం ఉంటాయి. ఆయుర్వేదంలో వాతం, పిత్తం, కఫం నివారణకు వాడతారని, మూడు వేల సంవత్సరాల కన్నా ఎక్కువ కాలం నాటిది అని చెప్పుకోవచ్చు. కాళి బియ్యం నలుపు రంగంలో పొడుగుగా ఉంటాయి. అధిక దిగుబడి ఇస్తాయి. పంపరత్తు, ఈ బియ్యం ఎరువు రంగంలో సన్నంగా ఉంటాయి. ఇందులో అమైసో ఆమ్లాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. చికిలాకోయిలా. ఇవి ఎరువుగా సన్నంగా ఉంటాయి. ఇవి తిండి కిట్టిలో రాళ్లు, కిట్టి సమస్యలతో బాధపడుతున్నవారికి చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. మైసూర్ మల్లిగా, నల్ల ముచ్చలు, ఘని, బహారుపే, కుజిపాటిలియా, మాపేర్లె సాంబా,

శ్రీనివాస్ వ్యవసాయ క్షేత్రంలో సాగు చేసిన వరి వంగడాలు

పుంగార్, కూకాల్, సిద్ధ సన్నాలు, కాలభర్, తైవాన్ బ్లాక్, రత్నవోడి, యురినికైమా, నాసర్ బత్తా, రాజముడి, రమ్యగిరి, కర్పూని, సన్న మేలు చేసేవి కావడంతో చాలా మంది రైతు శ్రీనివాస్ ను ఆశ్రయిస్తూ విత్తనాలు తీసుకెళ్తున్నారు. అంతే కాదు మన రాష్ట్రం సహకార విత్తనాల, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక రాష్ట్రాలలో రైతులకు విత్తనాలను ఎగుమతి చేస్తున్నాడు. దేశవారీ విత్తనం అందరికీ చేరాలి అనే లక్ష్యంతో పనిచేస్తున్న కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం వారికి కూడా విత్తనాలు అందజేసి వారి ద్వారా ఎక్కువ మంది రైతులకు చేరాలి ప్రయత్నం శ్రీనివాస్ చేస్తున్నాడు. శ్రీనివాస్ యొక్క వ్యవసాయ క్షేత్రంలో జరిగే సాగు వివరాలు, పంట విశేషాలు, కామినీ బోగ్, గండపాలె, చిట్టి ముత్యాలు, పరిమళ సన్న తీదా పూల్, జీరా శంకర, కృష్ణ బోగ్, గండ సాలి, కటిల్ బోగ్, రఘునీ పాగల్, రాంజీరా, టిక్కి మిశ్రి, సమో బోగ్, మోహన్ బోగ్ రకం విత్తనాలను వర్షి చేస్తున్నాడు.

ప్రోత్సాహకాలు, పురస్కారాలు..

- 2011లో ఉమ్మడి కరెంట్ నగర్ జిల్లా స్థాయి ఉత్తమ రైతు అవార్డు
- 2017లో ఉత్తమ తెలుగు రాష్ట్రాల స్థాయి ఉత్తమ రైతు ఊరి పురస్కారం
- 2016, 2019లో జిమ్మి కులం కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం ఉత్తమ రైతు పురస్కారం
- 2019లో పెద్దపల్లి జిల్లా స్థాయి ఉత్తమ ఉద్యోగి పురస్కారం
- 2022లో ధర్మవీరం, మనో వికాస కేంద్రంల పురస్కారం
- 2022లో పెద్దపల్లి జిల్లా స్థాయి ఉత్తమ రైతు పురస్కారం

నాన్న వ్యవసాయాన్నే అభిరుచిగా ఎంచుకున్నా..

మాది రైతు కుటుంబం. మా నాన్న వివిధ రకాల వరి సాగు చేస్తుండే వాడు. నాన్న చేసే పనులు చూసి నాకు కూడా ఇష్టం ఏర్పడింది. ఈ క్రమంలోనే వ్యవసాయ పాలిటెక్నిక్ ను పూర్తి చేసుకున్నా. నా ఇష్టమైన వ్యవసాయ శాఖలోనే ఉద్యోగాన్ని సాధించా. ఉద్యోగం వచ్చిన తర్వాత నా మూడెకరాల వ్యవసాయ క్షేత్రాన్ని దేశీయ వరి వంగడాలు పరిరక్షణకు ఉపయోగిస్తున్నా. మొదట ఐదు దేశీయ రకాలను సాగు చేయడం మొదలు పెట్టి ఇప్పుడు 300 రకాల దాకా సాగు చేసే స్థాయికి ఎదిగా. నా దగ్గర నుంచి విత్తనాలు తెలంగాణలోని పలు జిల్లాల రైతులతో పాటుగా ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలలో రైతులకు అందిస్తున్నా. దేశీయ రకాలన్నీ సజీవంగా ఉండాలన్నదే నా లక్ష్యం. వాటి ప్రయోజనాలు అందరికీ అందాలన్నదే నా ఆశాంక్ష.

- యాదగిరి శ్రీనివాస్, ఏఈఓ కమాన్ ఫోర్, పెద్దపల్లి జిల్లా.